

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمت مشترک برنامه های میان مدت میز کارهای تخصصی (عناصر مشترک الزامی در بسته جامع حل

مساله)

قطب: تعمیق ایمان دینی و مبارزه با فرق انحرافی

میز: توسعه و تعمیق فرهنگ قرآن کریم

شناسنامه اجمالی مسئله

عنوان مسئله :

ضعف حضور ادبیات و مرجعیت قرآن کریم در فرهنگ عمومی و تخصصی

توصیف چیستی:

انتظار می رود در جامعه اسلامی قرآن کریم در همه ابعاد و جوانب زندگی فردی و اجتماعی حضور و تجلی پررنگی داشته باشد به گونه ای که: دیده شود، شنیده شود، در برنامه روزانه افراد جایگاه داشته باشد، افراد نسبت به آن شوق و علاقه داشته باشند، آیات آن را تلاوت نموده و در آن تدبیر نمایند و رفتارها و سبک زندگی ایشان مبتنی بر معارف بلند قرآنی شکل گرفته باشد. لیکن در شرایط کنونی به دلایل متعددی از جمله صنعتی شدن زندگی و توجه بیش از حد به امور دنیوی و غفلت از معنویت و همچنین ناکارآمدی نهادهای تبلیغی - ترویجی و بی توجهی رسانه های فراگیر به قرآن، موجب شده است فرهنگ عمومی از مظاهر قرآن تهی شده و فرهنگ قرآن در جامعه روند روبه پایینی را طی نماید. پیش از این در خانه ها و محافل خانگی، در آیین ها و سنت های عرفی و مجامع علمی حضور قرآن پررنگ تر بود و بسیاری از افرادی که اندک سوادی داشتند خود را متعهد به تلاوت روزانه دانسته، در آن تدبیر کرده و با مفاهیم و مضامین بلند قرآن ارتباط بیشتری داشتند، اما امروزه حتی با وجود ابزار و امکانات فراوان و بالا رفتن سواد اجتماعی، نسل جوان کمتر با قرآن انس داشته و به آن تمسک می جویند.

این در حالی است که در روایات و سیره حضرات معصومین علیهم السلام فراوان نسبت به نگاه قرآن، تلاوت قرآن، تدبیر در قرآن، تمسک و توسل به قرآن، استشفاء به قرآن، آموزش و یاددهی قرآن و حتی توجه به صرف نگار قرآن از جمله بر سرگذشتن در شب قدر و همراه داشتن آن توصیه شده است. بعلاوه این که بسیاری از آیین ها و سنت های عرفی و اجتماعی می تواند بستر و زمینه مناسبی برای ترویج قرآن کریم بوده و از دوران کودکی انسان را با قرآن آشنا ساخته و انس و علاقه به قرآن در ایشان به وجود بیاورد.

ابعاد مسئله:

۱. ضعف حضور و تجلی قرآن در ادبیات و فرهنگ عمومی جامعه (رفتار و سیره‌ی عملی مردم، آیین‌ها و سنت‌ها، فرهنگ و ادبیات عامه، محصولات و دستاوردهای فرهنگی قرآنی)
۲. ضعف مرجعیت قرآن در فرهنگ تخصصی و در میان نخبگان جامعه (فضای حوزه و دانشگاه، هنرمندان تخصصی، مسئولین و نهادهای اجرایی و تقنینی، دستگاه‌های فرهنگی)

درجه اهمیت:

بدون تردید حضور و تجلی قرآن کریم در فرهنگ عمومی و تخصصی موجب تقویت شاخص‌های فرهنگی و تعمیق و تثبیت فرهنگ دینی در جامعه خواهد شد. تاثیر مستقیم کلام الله مجید در فرهنگ و رفتار انسان‌ها موضوعی است که در روایات و سیره معصومین علیهم‌السلام مورد توجه ویژه‌ای واقع شده تا جایی که ختم قرآن کریم به کرات و چندین مرتبه در ماه، تلاوت با صوت حسن، استفاده از آیات کریمه در خطبه‌ها و گفتگوها و بهره‌گیری از آیات در پاسخ به پرسش‌ها و حل مشکلات جامعه و ارجاع مداوم جامعه به قرآن کریم توسط معصومین و اهل بیت علیهم‌السلام همه و همه تاکید بر ضرورت پررنگ ساختن حضور قرآن در فرهنگ عمومی است. همچنین باورمندی نسبت به قرآن مقدم بر شناخت و بهره‌گیری از آن است به گونه‌ای که تا کسی باور به کارآمدی قرآن نداشته باشد انگیزه و باعشی برای شناخت مفاهیم و کاربردهای آن‌ها در وی ایجاد نمی‌شود. بسیاری از هنجار فرست‌ها و نخبگانی که متولی امور اجتماعی، فرهنگی، هنری و... می‌باشند در صورتی که باور دقیق و عمیق‌تری نسبت به قرآن کریم داشته باشند می‌کوشند در منظومه تولیدات و اقدامات خود با تمسک و بهره‌گیری از مفاهیم و معارف قرآن در رسیدگی و حل مشکلات و مسایل جامعه، مسیر متعالی و برتری را بپیمایند. در این میان نخبگان جامعه که حلقه‌های واسط و تاثیرگذار محسوب می‌شوند اولویت بالاتری خواهند داشت چرا که فرهنگ نخبگانی و تخصصی زیربنای تولید و توسعه فرهنگ عمومی خواهد بود و تاثیر مستقیم و عمیقی بر روی فرهنگ عمومی خواهد داشت؛ اساتید، محققان، هنرمندان، فضلا و چهره‌های شاخص سیاسی و اجتماعی در صورتی که باور عمیق‌تری نسبت به کارآمدی قرآن داشته باشند توان اثر بخشی و تاثیرگذاری بالاتری نیز خواهند داشت و در نهادینه‌سازی و تثبیت فرهنگ عمومی مبتنی بر نظام و فرهنگ قرآن نقش سازنده‌ای خواهند داشت.